

Beredningen

Allmänna utskottet

Socialnämnden

2009-02-19

19

48

Dnr 2009/69-751

Tema Barn och unga - Placeringar

Bilagor:

1. Ärendets gång
2. BBIC – en utredningsmetod med barnets behov i centrum
3. Vård i familjehem 6 kap SoL
4. Kriterier för bedömning av vårdalternativ
5. Familjehemsprojektet
6. Familjehem
7. Arvodering, omkostnadsersättning, lokala riktlinjer och avtal
8. Föräldrastöd och eftervårdsplanering vid placering i hvb hem och konsulentstödda familjehem
9. Statistik anmälningar utredningar 2003—2008, placeringar 2007--2008

Ärendebeskrivning

Tema Barn och unga tar sikte på att beskriva hur socialtjänsten arbetar med ärenden som rör barn och unga som riskerar att fara illa.

Ärendet gång

Carina Lindblom, gruppleddare för bedömningsteamet och utredningsgruppen, inleder med att redogöra för ärendets gång från det att det blir känt för socialnämnden. Ett ärende kan initieras antingen genom en egen ansökan eller genom att någon anmäler missförhållanden som kan skada barn och unga. Utredningsgången skiljer sig mellan dessa två typer av ärendeinitiering. En egen ansökan kräver i regel att båda föräldrarna samtycker till utredning. En anmälan föranleds av att någon annan har gjort socialnämnden uppmärksam på problemet. Härvidlag kontaktar socialtjänsten föräldrarna och barnet angående anmälan och inga andra kontakter får företas utan föräldrarnas och barnets samtycke. Socialtjänsten gör en förhandsbedömning, som maximalt får ta 14 dagar, om utredning ska inledas eller ej. Beslut att ej inleda utredning kräver inget samtycke medan ett beslut att inleda utredning kräver samtycke från berörda. I vissa fall finns skäl att inleda utredning mot föräldrarnas eller barnets vilja, när det finns grunder

Beredningen

Allmänna utskottet

Socialnämnden

2009-02-19

19

49

för tvångsomhändertagande enligt LVU. Om utredning inte ska göras ska detta beslut fattas av sektionschef. Bilaga 1 beskriver ärendets gång.

BBIC

Socialtjänstens metod för utredning är enligt BBIC som innebär att ha fokus på

- barnets behov
- föräldrarnas förmåga
- familj och miljö

Det är en metod som bidragit till att kvalitetssäkra barnavårdsutredningar så att dessa görs enhetligt och rättssäkert. Bilaga 2 visar vilka kriterier som är centrala att ta hänsyn till inom respektive fokusområde.

Förhållandet skola och socialtjänst diskuteras

Socialnämnden och Barn och utbildningsnämnden har sedan 2006 samverkat i barn och ungdomsfrågor. Denna samverkan har fördjupats med åren och man kommer nu in allt tidigare in i gemensamma problem och driver dem gemensamt. I mötet mellan olika professioner har det skapats mer förståelse för var och ens möjligheter och hinder, vilket gagnar barn och unga som riskerar att fara illa. Det anordnas gemensamma utbildningsdagar och forum för att ta upp angelägna frågor som rör barn- unga och familjer med varandra.

Det finns dock i vissa fall meningsskiljaktigheter när föräldrarätten ska anses förbrukad och där samhällets ansvar för barnen ska inträda. Ibland vill skolan lägga denna skärningspunkt tidigare än socialtjänsten. Balansgången mellan föräldrarätten och myndighetsutövning diskuteras.

Vård i familjehem

Sven Teglund, sektionschef vid familjerätten, redogör för socialtjänstens arbete med att bereda vård i familjehem. Bilaga 3 sammanställer kriterier som man arbetar utifrån. Socialtjänsten utreder i första hand möjligheter i släktingplaceringar. Familjehemmen måste utredas och godkännas av socialnämnden. Konsulentstött familjehemsvård tillämpas när behoven är av sådan grad att familjehemmet inte klarar av det själv. Vården i familjehem ska övervägas var sjätte månad. Efter 3 års placering ska vårdnaden överflyttas till familjehemmet om det är möjligt och bäst för barnet. I de fall vårdnaden överflyttas till familjehemmet upphör skyldigheten att överväga vården efter

Beredningen**Allmänna utskottet****Socialnämnden**

2009-02-19

19

50

sex månader. Ersättningen från socialnämnden kvarstår dock även efter vårdnadsöverflyttningen.

Kriterier för bedömning av vårda lternativ

Bedömningen tar utgångspunkt på svårighetsgraden av behov. Man skiljer på vanligt familjehem (svårighetsgrad 1-5) och konsulentstött familjehem (svårighetsgrad 6-8). Bilaga 4 beskriver kriterierna för hur bedömningen av svårighetsgrad görs.

Familjehemsprojektet

Familjehemsprojektet startade 2003 och är en samverkan mellan kustkommunerna i Norrbotten kring förstärkt familjehemsvård.

Två konsulenter är anställda för att ge förstärkt stöd till familjehem. Konsulenterna rekryterar, utreder, handleder, placerar och metodutvecklar. De har 5-6 hem vardera att arbeta med. Familjehemsprojektet har varit framgångsrikt och kommer att permanentas som en verksamhet under familjerätten i Luleå fr.o.m. 16 maj 2009. Bilaga 5 beskriver familjehemsprojektets mandat och dess budget

Familjehem

Uppdraget som familjehem är knutet till socialnämnden. Det ska vara utrett och bedömt att vara lämpligt för ett visst barn.

Familjehemsföräldrarna är uppdragstagare, vilket innebär att det inte föreligger något anställningsförhållande till socialnämnden. De får ersättning i form av arvode och omkostnadsersättning. Bilaga 6 beskriver kriterierna för ett familjehem.

Arvode och omkostnadsersättning*Former av arvodering*

Arvodet varierar i storlek beroende på omfattningen av arbetsinsats och tidsåtgång. Det är en skattepliktig inkomst, sjukpenning- och pensionsgrundande och följer löneutvecklingen i vårdirken. Det kan utgå dels ett grundarvode, ett förhöjt arvode som beräknas utifrån ökade krav på

Beredningen

Allmänna utskottet

Socialnämnden

2009-02-19

19

51

arbetsinsatser och kunskaper. Extra arvode utbetalas vid inkomstbortfall.

Omkostnadsersättning

Omkostnadsersättning ska täcka de merkostnader som familjen får.

Bilaga 7 beskriver kriterierna för arvoden och omkostnadsersättning.

Föräldrastöd och eftervårdsplanering vid placering i hvb hem och konsulentstödda familjehem

Kerstin Wanhatalo, föreståndare vid SYNQ, en öppenvårdsavdelning inom barn- och ungdomssektionen, redogör för den förebyggande, rådgivande familjebehandlingen som bedrivs vid SYNQ. När barn och unga är placerade arbetar SYNQ på hemmaplan med föräldrarna och övriga nätverket för att bygga upp dels föräldraförmågan och dels att nätverket ska få förståelse för hur man bör förhålla sig för att hjälpa den unge som hamnat på kant i familjen och i samhället.

Kometprogrammet - KoMet betyder "KommunikationsMetod

I öppenvården används Komet ett utbildningsprogram som riktar sig till föräldrar och lärare. Målet är att lära ut verktyg som leder till mindre bråk och konflikter hemma och i skolan. Idén är att det är den vuxne som i första hand måste ändra sitt beteende för att minska problemen. Metoderna som används i Komet har ett gott vetenskapligt stöd, som visat att metoderna verkligen hjälper. Det är vanligt att barn bråkar med sina föräldrar och syskon. Ibland kan det vara svårt att som förälder veta hur man ska hantera det. Kursen ger praktiska verktyg som handlar just om att få det att fungera bättre hemma.

Bilaga 8 beskriver hur öppenvården arbetar med placerade barn och deras nätverk.

Viktoria Tullberg, familjebehandlare, och Vanja Olofsson, insats handläggare båda verksamma inom SYNQ, redogör för två stycken praktik fall som de har arbetat med. Redogörelserna ger vid handen om vikten av nätverksarbetet, för att se att man går åt samma håll. Detta visade sig vara helt avgörande för hur utvecklingen mot ett tillfrisknande framskred. En placering innebär svåra trauman för de involverade och det kan skapa konflikter som behöver

Beredningen**Allmänna utskottet****Socialnämnden**

2009-02-19

19

52

dämpas. Här berättade både Viktoria och Vanja om svårigheter att lösa och dämpa konflikter mellan berörda parter, och om den oerhörda tillfredsställelsen när förhållandena normaliserades. Berättelsen om dessa två praktikfall visade att det går att hjälpa barn och unga och deras familjer att komma tillrätta med problem som haft en destruktiv inverkan i deras liv.

Statistik placeringar 2007 och 2008

Sven Teglund, sektionschef familjerätten och Anna Norén, sektionschef barn och ungdomssektionen, redogör för placeringar i familjehem, förstärkta familjehem och HVB hem med avseende på antal placerade barn och antal vård dagar åren 2007 och 2008.

Statistiken framgår av bilaga 9.

Framtida utveckling av hemmaplanslösningar

Anna Norén redovisar att ett ungdomsboende är budgeterat av socialnämnden år 2009. Detta har inte gått att realisera ännu då det inte funnits lämpliga lokaler tillgängligt i den kommunala lokalbanken.

Det finns även behov av akutboende för ungdomar vilket det saknas medel för i dag.

_____

Beslutsexpediering

Verksamhets- och enhetschefer stab, ledamöter socialnämnd